

Euro küll, aga mis hinnaga...

Mõtteid 120 päeva pärast rahasüsteemi muutust

Käin tööalaselt sageli Eestis ja nii sakslased kui ka siinsed eestlased küsivad minult tihti arvamust Eesti eurole ülemineku kohta.

Sakslastel on hästi meeles nende enda liitumiskogemused eurosooni ja nii mõnigi igatseb Saksa marka tagasi. Kuigi rahasüsteemi vahetusest on möödunud üheksa aastat, arveldavad paljud sakslased mõttes veel markades ja räägivad eurost kui "teurost". ("Teuro" on tekkinud sõnadest "teuer" ehk kallis ja "euro". See valiti aastal 2002 Saksamaal kõige populaarsemaks sõnaks, sest pärast euro tulekut jäi elanikele mulje, et hinnad on uue vääringu kasutuselevõtmisega tunduvalt tõusnud – toim).

Hoolimata 2:1-le vahetuskursist (kahe marga vastu sai ühe euro), on nostalgikute väitel number vääringu ees jõudnud sama kõrgele kui marga ajal. Igatsetakse taga "vanu häid aegu", kui sai endale väidetavalt lubada palju rohkem. On aga väheusutav, et margastalgia on mõjutanud Deutsche Bundesbanki fakti, et üle 13 miljardi marga on ikka veel liikvel (õigemini kuskil sukasaäres).

Tavasakslase jaoks jääb arusaamatuks, miks Eestile oli euro vaja. Seda just ajal, kui rahasüsteemi tulevik on nii või naa küsimärgi all. Äriühendades väärime küll tunnustust oma tugeva kokkuhoiupoliitika ja madala riigivõla eest, aga samas imestatakse, mis imeloom see eestlane küll on. Kuidas on võimalik, et tunnustatakse tagasivalimise näol valitsust (märtsikuised valimised), kes on muu hulgas kärpinud avaliku sektori palgafondi 15–20 protsendi võrra. Ei ole just lihtne selgitada, et eestlane on loomult kannatlik, näinud igasuguseid aegu ning õppinud ajaloo keerdkäikude toime tulema. Tänavale läheb eestlane vaid siis, kui ohus on tema vabadus.

Mida arvab eurost aga eestlane?

Kui rääkida Eestis tegutsevate ettevõtete, siis enamik teeb positiivseid järeldusi. Eurole ülemineku on toonud reeglina ärilisi eeliseid, nagu näiteks ülekandekulude vähenemine.

Kindlasti ei saa märkimata jätta usalduse kasvu Eesti ärikliima ja äripartnerite vastu. Ühtäkki on Eesti tõusnud Kesk-Euroopas esile ja enamasti just positiivse külje pealt. Nii mõnegi suure ettevõtte juht on maininud, et märgata on välispartneri po-

sitiivset suhtumist ja lihtsustunud on asjaajamine. Rahvusvaheliselt tegutsevad ettevõtted tõstavad esile raamatupidamise lihtsustumist (eelkõige just kontserni tasandil), kasvanud on ematettevõtte huvi lisatäienduste Eestisse siirdamise vastu.

Samas on ettevõtjad kurtnud vääringu vahetusega seotud kulude üle, mis nüüdseks küll on aktuaalsuse kaotanud. Eurost sõltumatult ollakse hädas maailmaturu hindade tõusuga, mis on tahes-tahtmata mõjutanud imporditud toorainest valmistatava lõpptootte hindu ja mis tihtipeale panna ekslikult euro süüks.

Hinnad väljast tulijale selgemad

Kindlasti on hinnad muutunud läbi paistvamaks ja võrreldavaks hindadega teistes eurosooni kuuluvates riikides. Olen omal nahal kogenud, et varasematel aastatel Eestis liikudes ma hindadele nii suurt tähelepanu ei pööranud.

Tegutsesin pigem tunnetuse järgi, et paljud tooted (eelkõige teenindus sektor) on Saksamaaga võrreldes suhteliselt soodsa hinnaga. Sel aastal esimest korda Eestis käies, sain nii mõnelgi korral Eesti ja Saksamaa hindu omavahel võrreldes ehmatusel osaliseks. Väikest arvutustööd tehes, ei olnud tegelikkuses hind rahasüsteemi vahetudes muutunud.

Suheldes Eesti tarbijaga olen täheldanud sama tendentsi. Kui aasta alguses oli märgata veel eurole ülemineku eufooriat, siis see on esimeste kuude jooksul jähnenud. Aasta alguses tekitasid pettekujutust väikesed numbrid poes ja inimesed ei teadvustanud tegelikku hinda. N-ö kainenemine toimus esimesel palgapäeval, kui tekkis otsene võrdlusmoment sissetulekute ja hindade vahel. Nüüdseks on inimesed hindadega enamasti harjunud.

Üldjuhul võib märgata siiski, et inflatsioon liigub ülesmäge. Võrreldes aastatagusega on osa kaubagruppe odavamaks läinud, kuid rohkem on märgata siiski hindade kallinemist. Siiski ei saa väita, et hindade tõus on tingitud (ainult) eurole ülemineku, pigem on tegemist eurost sõltumatute välisteguritega. Enim on aastaga kallinenud kartul ja kõõgivil ning piimatooted, samuti kütus. Viimase puhul ei saa küll öelda, et kallinemine on tingitud eurole ülemineku, vaid pigem on see sõltuv tooraine hindadest maailmaturul. Mis puudutab kõõgiviljade hinna tõusu, siis see

Joonistas Kaja Pöder

on otseselt seotud eelmise aasta pika kuumalainega.

Võrreldes Saksamaaga, kus rahasüsteemi muutust kaupmeeste poolt väga egoistlikult ära kasutati, Eestis märgata ei ole. Sel ja järgnevil aastal hakkavad mõjuma viimaste aastate jooksul Euroopa Liidu kehtestatud normide ja direktiivide kohandamine ja elluviimine Eestis. Juba on märgata mõju, mida toob jäätme käitluse ümberkorraldamine (prügi sorteerimine) ja sellega seotud kohustused tarbijale, samuti energiaturu järkjärguline avanemine.

Maksevahendina kõlbab küll

Kokkuvõttes võib öelda, et eestlane on leplik ja euro omaks võtnud. Samas on suurenenud hirm tuleviku pärast, mis on tingitud suurest tööpuudusest ja mitte vääringu vahetusest.

Eurot näeb eestlane oma pragmaatilisel moel maksevahendina ja Eesti krooni taga ei igatse.

Huvitav on see, et minu küsimusele, kas olete mõne krooni ka mälestuseks hoidnud, vaadatakse mind pigem juhmilt. Milleks? Kroonil ei ole ju enam mingit väärtust.

Sama lugu juhtus eelmise aasta lõpus, kui minu saksa sõbrad palusid Eestist mälestuseks kaasa tuua uus eurotündide stardikomplekti. Minu Eestis elavad tuttavad ei saanud aru, miks neil seda vaja on. Saksamaal on ju samuti käibel euro... Ja mulle ei ole teada ka ühtki Eestis elavat eestlast, kel oleks stardikomplekt seifis hoiul järeltulevatele põlvedele mälestuseks. Euro on ju maksevahend, mis tuleb ringlusesse panna, mitte vanemate kombel sukasaärde.

Riina Leminsky

Saksa ettevõtjate jaoks muutus Eesti usaldusväärsemaks

Eurole üleminek tõi enamikule Eestis tegutsevatele saksa firmadele ärilisi eeliseid, kinnitab Saksa-Balti Kaubanduskoja Eestis, Lätis, Leedus konjunktuuriküsitluse tulemus.

Rohkem kui kaks kolmandikku saksa ettevõtetest Eestis tundis teatud viisil otsest positiivset mõju oma ettevõttele. 6 protsendile küsitlusest mõjus euro kasutuselevõtt ebasoodsalt. Uue vääringu suurim eelis on ettevõtete arvates raamatupidamise

lihtsustumine, positiivselt hinnatakse aga ka ülekandekulude alanemist ja vahetuskursist tingitud riskide ärajäämist. Kõige rohkem saavad sellest kasu teenindussektor ja kaubandus, kes olid kõige rohkem rahul.

Veel üks tähtis järeldus on välismaiste äripartnerite usalduse kasv: iga viies saksa ettevõtja Eestis hindab seda faktorit kui eurosooni liitumise peamist eelist. Miinusena nimetati kõige sagedamini üleminekuga seotud kulusid. Peaaegu pooled küsit-

tust näevad praktilisi ettevalmistusi ja rahalisi kulutusi seoses vääringu vahetusega kui eurole ülemineku negatiivseimat aspekti. Seejuures arvestavad mõned ettevõtted kasvava hinnakonkurentsiga ning kõrgemate tootmiskuludega. Mõned kardavad ka kasvavaid palgakulusid.

Euro kasutuselevõtt Eestis oli kasulik ka saksa firmadele kahes teises Balti riigis. Läti ja Leedu ettevõtete arv, kes märkasid positiivset mõju oma äritegevusele, on märgatavalt

suurem, kui Eestis vääringu vahetusega kaasnenud puudusi kogenud küsitlute arv. Umbes kolm neljandiku läti ja leedu ettevõtetest ei tunne ei eeliseid ega ka puudusi.

Lätis ja Leedus pooldavad praegu umbes kolm neljandikku kummagi maa saksa ettevõtetest oma asukohamaa liitumist eurosooni. Vääringu muutusega ei arvesta enam küsitlute ei Lätis ega Leedus enne 2014. või 2015. aastat.

ER

1 Euro küll, aga mis hinnaga...

2 Toimetaja veerg

Saksamaa tööjõuturu avamine toob Eesti kogukonnale lisa

Toronto kogudus ei taha EELK Välis-Eesti Piiskopkonnaga ühineda

3 Liibanonis röövitud seitse eestlast siiani kadunud

Ansipi juhtimisel moodustatud valitsus astus ametisse

Veerpalu dopinguproov positiivne

4 Lõimumisest, tuumaenergiast ja sõbralikkusest kultuuripealinnas

5 ÜEKNI täiskogu kogunes taas

6 Oma silm on kuningas

Helielamus – Kreegi reekviem vaimustas Aacheni publikut

Müncheni Eesti kooli lapsed said kiita

Eesti Filmipäevad Münchenis

7 Eestlaste loodud Click and Grow tootab maailmas laineid lüüa

Eestlaste sünnimus suureneb

Grillipidu Düsseldorfis

Neeme Järvi asub tagasi ERSO peadirigendiks

Laste suvelaager Inglismaal

8 Kuulutused ja teated

Viimane veerg

Toimetaja veerg

Turism on maailma suurim ja kõige kiiremini arenev majandusharu ning Eestis on see üks valdkond, mis majandussurutisest edukalt välja on tulnud. Eesti oli mullu kõige suurema kasvuga turismisihikoht Euroopas, hindab Euroopa Parlamendi turismikomisjon, ning aasta esimesed kuud näitavad, et kasv jätkub. Tallinna kui turismisihikoha atraktiivsus on suurenenud kindlasti ka tänu kultuuri-pealinna tiitlile – kuigi reklaam püüab suurel määral lennukiga tulijaid ning Tallinna rongi- ja bussijaam on jäänud vaeslapse ossa.

Eesti liitumine eurosooniga teeb rahanumbriid väljast tulijatele küll selgemaks, kuid paraku kohaliku inimese jaoks ebasoodsaks. See on üks põhjus, miks keskmise sissetulekuga eestlane valib puhkamiseks kas Kanaari saared või mõne siinsest madalama hinnatasemega Balkani maa. Eestlane tahaks kodumaal puhata küll – nägemis- ja kogemiseväärtust leidub siingi küllaga – ning siseturism on just see, mis elavdaks ettevõtlust ja tooks töökohti juurde just maapiirkondadesse.

Kuigi kultuuri-pealinna üritusi jagub igasse päeva, on vahel päris hea nautida ka seda, mis meile n-ö ise on kätte tulnud. See on Eestimaa suhteliselt puutumata loodus. Lisaks kultuurile, mille eksportimine sõltub suure osas heast promomist, on loodusturism see, mis võiks tulevikus veel rohkem Eestile maailmas tuntust tuua. Looma- ja linnuvaatlused, loodusmatkad – need on asjad, mida mitmel pool mujal ei saa ükskõik millise rahasumma eest osta. Naturaalsus ja loodussõbralikkus on eestlaste seas üha enam hinnas, sest pakub kosutust nii hingele, vaimule kui ka kehale, seda enam, et Eesti väiksus ei lase vahemaadel takistuseks saada. Ühe hea näitena võin tuua kevadise suurvee elamuse Soomaa Rahvuspargis, kus tänavune üleujutus veetase jäi vaid õige pisut alla mullusele mitme aastakümnetagusele rekordile. Kanuutamise ühejuutatud luhtadel tärkava looduse rüpes tõi Soomaa kitsastele kruusateedele mitmek nädalaks pea sama suure liikluse kui mõnel suurel magistraalteel. Ja tore on see, et need inimesed, kes Eestimaa loodusest oma suutäit tulevad võtma, oskavad meie loodust ka hoida. Tulge ka külla!

Karin Aanja

Saksamaa tööjõuturu avamine toob Eesti kogukonnale lisa

1. mail kadusid Saksamaa, Šveitsi ja Austria Eesti tööjõule kehivad sissesõidupiirangud: eestlased saavad vabalt Saksamaale tööle sõita. Arvestades soodsa kliima ja eestlase jaoks koduse hapukapsakultuuriga, usun, et Saksamaal tekib paari aastaga samasugune eesti rahvusvähemus nagu Soomes.

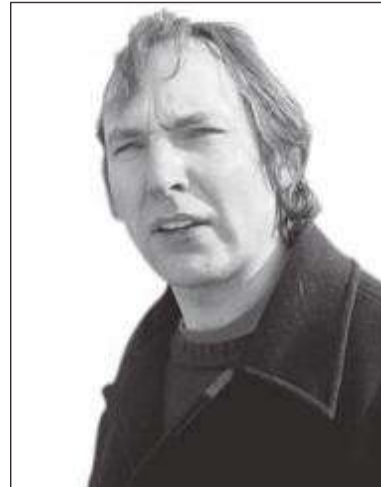
Saabub olukord, kus kvantiteedi ehk hulga muutus tingib kvaliteedi ehk olemuse muutuse. Kõigepealt muutub Saksamaal elavate eestlaste sotsiaalne koosseis. Kui varem tulid Eestist keskmisest leidlikumad inimesed, kel oli mingi vajalik haridus või kes kuidagi oskasid piirangutest kõrvalle põigelda, siis tööturu piirangute kadumise järel on suur osa saabujatest tõenäoliselt väga madala haridustasemega. Nad tulevad sellepärast, et neil pole Eestis tööd ja tööbüroo on nad välismaale tööle suunanud. Nii on saanud Soome taludesse ja tehasesse tööle tuhandeid eestlasi, kel on töiseid raskusi soome keelega või üldisema asjaajamisega. Tegu ei ole vaid noortega, palju on just vanemas keskeas olevaid inimesi, kelle jaoks Eestis puudub rakendus. Need inimesed vajavad teiste eestlaste abi, nii üksikisikuna kui ka terve grupina. Need inimesed mõjutavad soomlaste arvamust eestlaste kohta tervikuna, kuid samuti sõltub nende uute inimeste käekäik palju sellest, milline on eestlaste staatus, maine kohalike silmis. Arvatavasti toimub sama ka Saksamaal.

Kui juba Soomes tahetakse eestlased tihti ära segada venelastega, siis seda enam Saksamaal, kus Eesti on vähem tuntud – ja kus juba tegutseb mitmel elualadel Eesti kodakondsusega inimesi.

Eestluse missioon võib muutuda

Uute eestlaste tulek Saksamaale mõjutab ka seda, kuidas Saksamaa üldsus eestlastesse suhtub. Kas neid uusi eestlasi hakatakse Saksamaal käsitlema peatu Ida-Euroopa migrantkarja osana või omaette organiseerimisevõimelise rahvusvähemusena, kes võtab sisse oma õigustatud koha Saksa kultuuris ja ühiskonnas – seda suudab mõjutada Saksamaa eestlaste ühenduste aktiivne tegutsemine.

Uus olukord muudab oluliselt Saksamaa eestluse missiooni: esiteks aidata eestlastel kohaneda Saksamaal. Lasteringid, nõuandetelefon, muu tegevus, mis aitab eestlastel end hästi tunda. Selleks on kindlasti võimalik

Rain Ots on Soome Eestlaste Liidu juhatuse liige.

saada riigilt abiraha. Teiseks, alustada poliitilist võitlust selle nimel, et eestlastele Saksa ühiskonnas tunnustatud vähemuse positsioon kätte võidelda. Kultuuriautonoomia Eesti rahvusvähemuste kultuuriautonoomia tähenduses kõlab ehk liiga ehmatavalt, kuid sisuliselt on just sellega tegu.

Eestlastele tuleb saavutada samad õigused, mis näiteks türklastel – mis sellest, et meid on arviliselt vähem. Siingi on meil kasutada võimsad ressursid ja head argumendid Euroopa Liidu näol. Näiteks, kui ma kusagil märkan, et mingi ametiasutuse internetileht on Soomes tõlgitud vene keelde, kuid mitte eesti keelde, võin protesteerida ja nõuda, et eestlasi kui Euroopa Liidu liikumisvabadust realiseerivat inimgruppi ei tohi mitte seada teisejärgulisse positsiooni võrreldes näiteks venelastega või muudega, keda ei saa pidada Euroopa Liidu poliitika teostajaks. Euroopa Liidu kodanike tööjõu vaba liikumine tähendab ka liikmesriikidele kohustust omalt poolt aktiivselt kaasa aidata ja aidata luua tarvilikud eeldused. Näiteks eesti koolid ja lasteaiaid, kui eestlased seda nõuavad.

Eesti ühing ei ole enam mingi rahvatantsuring, vaid pigem ametiühing, mis peab vastama eestlaste reaalsele vajadusele. Organiseerunud väliseestluse poliitiline otstarve ei ole pärast Eesti vabanemist kadunud, vaid see on muutunud – ja muutub võibolla kunagi jälle, kui olukord seda nõuab.

See otstarve on: eesti vähemuse huvide väljendamine asukohariigis ja avaliku arvamuse mõjutamine. Võitlus eesti vähemuse tunnustamiseks. Parlamentaarne missioon ühe rahvus-

- 1. mail avasid Saksamaa, Austria ja Šveits oma tööjõuturu idaeurooplastele.
- Saksamaa ja Austria venitasid tööjõuturu avamisega nii kaua, kui Euroopa Liit lubas, ehk seitse aastat.
- Euroopa Komisjon prognoosib, et Kesk- ja Ida-Euroopa riikidest hakkab Saksamaale liikuma umbes 100 000 töötajat aastas.
- Tööloata saab Saksamaale, Austriasse ja Šveitsi tööle minna vaid Euroopa Liidu kodanik, halli passi omanikke turu avanemine ei puuduta.

vähemuse tahte väljendamiseks, kui kasutada Rootsi eestluse kasutatavat terminit.

See parlamentaarne funktsioon annab ka täiesti uued võimalused haarata neid uusi inimesi eesti organisatsioonidesse ja hoida ära see, mis on praegu reaalsuseks Austraalias – ühingud hävivad, kuna pole kellelegi oma tööd üle anda. Või muutuvad muinsuskaitseühinguteks – olukorras, kus vanad eestlased soovivad vaid tantsida kaerajaani, samal ajal kui uutest eestlastest, kel on igasuguseid muid eesti asju ajada, näiteks eesti vaimu oma lapsi kasvatada, ei olegi mingit organisatsiooni, kuhu nad võiksid kuuluda.

Vastutus läheb suuremaks

Eesti organisatsioonid kui aktiivsed tööturutoimijad kaitsevad nii asukohariigi kui ka Eesti riigi huvisid, võttes teatud määral vastutuse nende inimeste eest, kes Eestist on lahkunud ja otsivad endale Saksamaal kohta. Saksa riik kindlasti soovib sellist organisatsiooni aktsepteerida, kui te selle rolli vastu võtate.

Näiteks Soomes küsitakse meilt seisukohta vähemusi puudutavate seadusehangete kohta, ja ma arvan, et paari aasta pärast (kui me vaid ise laisad ei ole, või omavahel tülli ei lähe) on eestlaste esindaja kohalolek kohustuslik ka presidendi vastuvõtunimekirjas – koos ministrite, välisriikide diplomaatide, parlamendiliikmete ja kirikupeadega.

Igatahes ma arvan, et Saksa olukord on nüüd väga sarnane Soome omaga, ja meil tasuks teha koostööd ning vahetada kogemusi.

Rain Ots

Toronto Vana Andrese kogudus ei taha EELK Välis-Eesti Piiskopkonnaga ühineda

Toronto Vana Andrese koguduse täiskogu kinnitas teist korda oma soovi mitte ühineda Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Välis-Eesti Piiskopkonnaga.

Enne täiskogu koosolekut 10. aprillil toimus Vana Andrese kirikus jumalateenistus. Jumalateenistusel teemis sõnas ja liturgias koguduse õpetaja Kalle Kadakas, kaasa teenisid USA Esimese Praostkonna praost Thomas Vaga ja Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Välis-Eesti Piiskopkonna praost Hannes Aasa.

Koguduse juhatusel külaliskoguduse juhataja kutsutud praost Thomas Vaga jutlustas pühapäevase teksti Johannese 11, 1-16 alusel "Jeesus saab teate Laatsaruse surmast."

Vaevalt kaks päeva enne teenistust oli EELK Välis-Eesti Piiskopkonna Kanada praost H. Aasa kirikute ühendamise poleemikast tekkinud pingete ajal keelanud praost Thomas Vagal jutlustamise Kanada praostkonnas ja Vana Andrese kirikus. Lisaks palus praost Aasa endale luba kasutada jumalateenistusel jutlustamise ainuõigust. Koguduse juhatus seda nõuet ei aktsepteerinud.

Pärast jumalateenistust algas täiskogu koosolek, kus arutati ka EELK Välis-Eesti Piiskopkonna liikmeks astumise ja väljaastumise küsimust. Pärast poolt ja vastu sõnavõtte ning sõbralikus õhkkonnas kulgenud arutelu asuti hääletama. Hääletusest võttis osa 180 koguduse liiget, neist

171 Vana Andrese koguduse liiget ei pooldanud koguduse liitumist uue EELK Välis-Eesti Piiskopkonnaga, 8 koguduse liiget oli liitumise poolt, üks hääletussedel tunnistati rikutuks. Lisaks ühele rikutud hääletussedele tunnistati hääletuskomisjon kirja teel saanud hääletussedelite hulgast koguduse liikme numbrit puudumise tõttu kehtetuks 51 hääletussedelit.

Lõplik hääletustulemus: 120 Vana Andrese koguduse liiget andis oma hääle uue kirikliku struktuuriga liitumise vastu ja 8 liiget selle poolt. Sellega oli Toronto Vana Andrese koguduse teistkordselt kinnitanud oma soovi EELK Välis-Eesti Piiskopkonnaga mitte ühineda.

ER

EESTI RADA

Eesti Rada

Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis häälekandja
Vanim väliseesti väljaanne
Asutatud 1945. aastal

Peatoimetaja/Chefredakteur: Sulo Rosenthal / Aachen
Karin Aanja Piret Suidt / München

**Vastutav toimetaja Saksamaal/
Verantwortlicher Redakteur**
Deutschland: Euroopas 25 EUR
Maie Kisis-Vainumäe Väljaspool Euroopat 28 EUR
Tudengitele 15 EUR

Kaastöötaja/Mitarbeiter:
Meeli Bagger

**Toimetus Saksamaal/
Redaktion Deutschland:** EESTI RADA
Maie Kisis-Vainumäe
In der Gracht 10
D-51105 Köln
tel: 0221/83 47 03
faks: 0221/830 31 03
e-mail: EestiRada@yahoo.de

Eesti Raja konto:
Estnische Volksgemeinschaft
in der BRD
EESTI RADA Deutsche Bank,
Hamburg BLZ: 20070024
Konto nr 440011504
IBAN:
DE64200700240440011504
BIC/SWIFT: DEUTDEDBHAM

**Toimetus Eestis/
Redaktion Estland:**
Karin Aanja
Tallinna mnt 24a-11,
75201 Aruküla, Harjumaa
tel: (+372) 53 929 684
Küljendaja: Karin Aanja
Trükkikoda: Bookmill

**Kuulutused, reklaam/
Anzeigen, Reklame:**
1,00 EUR/cm²
alates 50 cm² – 0,80 EUR/cm²
alates 100 cm² – 0,70 EUR/cm²
alates 200 cm² – 0,60 EUR/cm²
üle 300 cm² – 0,50 EUR/cm²

Leinakuulutused:
Kahe veeru laiselt:
1 cm kahel veerul – 5 EUR

Kirjasaatjad:
Riina Leminsky / Hamburg
Karin Ladva-Zoller / München
Rain Ots / Soome
Signe Reilent / München

Toimetus jätab endale õiguse toimetada ja lühendada kaastöid ning kirju nende selguse huvides. Avaldatud artiklite sisu eest vastutavad allkirjutanud.

Lõimumisest, tuumaenergiast ja sõbralikkusest kultuuripealinnas

Kevadkuu esimestel päevadel peeti Annabergis järjekordseid EÜSLi kultuuripäevi. Oma muljeid sellest traditsioonilisest Saksamaa eestlaste kogukonna üritusest jagab Piret Suidt.

EÜSLi kultuuripäevadele mineku plaan oli keerelnud mu peas juba pikemat aega. Eelmisel aastal ei saanud osaleda töö tõttu ja sellel aastal kiirustasin koolipäeva lõpus hirmsasti, et Münchenis õigeks ajaks lennujama jõuda. Bonni poole lennates tundsin tõelist rahulolu. Olin suutnud rahustada oma poegi, kes vaevalt koju jõudnud, minu ülikireid liigutusi murlikult jälgides maja ukse peale seisma jäid. Olin rääkinud oma meespele pikalt ja põhjalikult sellest, kui tore on olla kodus ükskord ometi omaette, ilma minuta, ja et nad saavad seda vabadust nautida peaaegu terve nädalavahetuse. Mulle tundus, et nad jäid uskuma, vähemalt esialgu.

Nii ma esimest korda Annabergi jõudsingi, kuigi, Bonni raudteejaamast Bad Godesbergi poole liikudes käisin pooltel teel enne mäe otsa ronimist veel kiiruga ka ühel näitusel ja kui sealt enne muuseumi sulgemist kiirel sammul taksopeatusesse tõttasin, turgatas pähe mõte, et ma ei tea Annabergist peaaegu mitte midagi. Ei tea isegi seda, kus see Saksamaa eestlaste pesapaik täpsemalt asub. Õnneks taksojuht teadis. Hoolimata tema võõrapärasest saksa keelest saime jutuotsale. Ta küsis, et mis näitusel ma käisin ja mina vastasin, et jõudsin ainult Napoleoni näitust vaadata. Aega kahjuks nii vähe ja vaja nüüd kiiresti Annabergi jõuda, et ma ikka sellepärast Bonni tulingi ja et see näitusele minek oli rohkem niisugune äkiline mõte ning kell nüüd juba nii palju ja..., lisasin ühe hingetõmbega. Ja siis see eakas taksojuht ütleski mulle midagi, mis jäi mind mitmeks päevaks kummitama. Nimelt pomises ta minu kiirustamise jutule vastuseks: "Ja ikka veel ei ole aega!"

Ega ma täpselt aru ei saanudki, mida ta sellega mõtles. Kas ta vihjas mu vanusele, räsitud väljanägemisele? Või millelegi muule? Ma ei osanud enam sõnagi lausuda. Minu kiirustamisest ta igatahes välja ei teinud, vaid vajutas gaasipedaalile äärmise hellusega ning sõit mäest ülespoole kestis päris kaua.

Kodune ja soe vastuvõtt

Lõpuks seisin Annabergi maja ees. Reede õhtu, linnulaul, eesti keel, inimesed, kellega pole veel kunagi kohunud, ja tuttavad näod, keda mäletad ühelt või teiselt eestlaste ürituselt. Väga hea ja kodune tunne ning soe vastuvõtt. Nähes kokkutulnute rahulikku toimetamist, kõrvus ikka veel taksojuhi kummaline ütlemine, sain aru, et kiiret tõesti ei ole.

Peale minu kogunes naljakuu esimesel päeval EÜSLi kultuuripäevadele eestlaste kogu Saksamaalt. Tuldi mitte ainult selleks, et vahetada mõtteid kultuurist, vaid ka selleks, et näha üksteist ja kuulda, mida keegi kuskil teeb, rääkida Eestist ja eestlaste elust Saksamaal ning jagada ja koguda teavet tulevikuplaanide kohta.

Reede õhtu Annabergis tähendas paljudele rõõmsat jälleägemist. Juba aastaid on Saksamaa eestlased erinevate ürituste raames Annabergi majja kogunenud ja kindlasti on seal lugematuid kordi jutustatud ikka neid samu lugusid möödunud aegadest. Mina kuulsin paljusid põneva saatusega

Kultuuripäevadel osalejate grupipilt Annabergi lossi trepil.

Annabergi park tervitas külalisi juba kevadise rüüga. Fotod: Meeli Bagger

eestlaste meenutusi esimest korda. Üllatavalt ladus eesti keeles, isegi nende suust, kes ise või kelle vanemad lahkunud Eestist juba paljude aastate eest. Nii oleks võinud istuda ja juttu puhuda hommikuni, kui naha vahele pugev jahedus ja reisiväsimus poleks võimust võtnud.

Õusel kostus maja ülakorrusel jutukõminat. Koju jõudsid ka Annabergi nn päriselanikud, noored lätlased, kes väitlesid erutatud hääli koridoris millegi üle, millest ma tuhkagi aru ei saanud. Riias elanud inimesena üritasin läbi une mõnestki lätikeelsest sõnast aru saada, aga lõin peagi käega. Neil pidi aga midagi olulist juttuks olema, ega nad muidu nii pikalt ja põhjalikult koridoris diskuteerinud oleks.

Laupäeva hommikuks olid osalejate read täienenud. Väljas oli uskumatu soe ja hommikusöögilauas alustatud vestlusi jätkati juba õues esimesi päikesekiiri nautides. Sel hommikul sain aru, kui heas kohas see pisut salapärase lossike asub – suurte puude varjus, kaugel linnakärast – ideaalne koht seminaride ja miks mitte ka kultuuripäevade korraldamiseks.

Nüüd aga täpsemalt sellest, millest kultuuripäevade ettekannetes jut- tu oli.

Kultuuripäevade teisel päeval võis kuulata kolme ettekannet.

Esimesena astus kuulajate ette Eestist esinema kutsutud kultuuriministeeriumi asekanstler Anne-Ly Reimaa, kes rääkis integratsioonist, sellega seotud probleemidest ja nende lahendustest. Lõimumise valukohad ei jätta kedagi üksikõikseks, teema on aktuaalne nii Eestis kui ka Saksamaal. Reimaa põhjalik ülevaade Eesti Vabariigi lõimumispoliitikast ning selle eesmärkidest köitis kuulajaid sedavõrd, et pärast ettekannet esitati hulgaliselt küsimusi keeleõppe ja meedia rolli kohta lõimumisprotsessis, samuti Eesti vene koolide eesti-keelsele õppetööle ülemineku ja välismaal elavate eestlaste sünnimaale tagasipöördumise kohta.

Reimaa ettekandest jäid kõrvu Eesti elanikkonna rahvuslikku koosseisu iseloomustavad arvud: Eesti kodakondsuseid 84%, teiste riikide kodanikke 8,5% (113 304 inimest) ja see, et viimase seitsme aastaga on määratlemata kodakondsusega inimeste arv ning osakaal ühiskonnas vähenenud 12,7%-lt (2002. aastal) selle aasta jaanuarikuuks 7,4%-ni (100 732 inimest). Üleliigne oleks siinkohal rohkem üksikuid fakte ilma tervet ettekannet tutvustamata välja tuua, sest

esitatud teave oli tõesti väga põhjalik. Õnneks lubas proua Reimaa integratsioonist ka Eesti Rajas kirjutada ja nii ei jää see tarkus vaid kultuuripäevadel käinute teada.

Teine ettekannepassis aprillikuu kokkusaamise teemaderingi nagu rusikas silmaaukku. 25 aastat tagasi toimunud Tšernobõli aatomielekt- rijaama õnnetus või pildid ja teated Fukushima tuumajaamas toimunud kliimamuutustest ja energeetika tulevikust, musti stsenaariume kirjeldamata. Lihtsalt ja asjalikult: kerge ja raske vee reaktoritest, uraani rikastamisest, Iraani tuumaprogrammist ja tuumaenergia tootmisest ning selle osakaalust kogu vajaliku energia tootmisest Saksamaal, samuti tuuma- jaama stressitestidest ning taastuv- energiast. Peale selle kirjeldas ta oma tööd Eesti riigi huvide esindajana Brüsselis ja kirjeldas Kyoto protokol- list tulenevaid kohustusi ja nende täit- mist Eestis. Aare Sirendi ettekannet ilmestasi arvukad näited tuumaener- gia tootmise tuleviku kohta Euroopas ning kõlama jäi mõte, et tuumaener- giale alternatiivi leidmine ei ole siiski nii lihtne, nagu arvatakse.

Eestlane aastaks naeratama

Kolmanda esinejana astus kuulaja- te ette Berliini Eesti Suursaatkonna kultuuriatašee Reet Weidebaum, kes tutvustas 2011. aasta Euroopa kultuuri- pealinna Tallinna korraldustöö eri valdkondi ja kultuuriprogrammi. Sellel aastal kultuuripealinnas toimuvast on kuulnud ilmselt igauks, mahukas programm pakub põnevaid tegevusi ja kaasalöömisvõimalust igas eas inimestele kogu Eestis. Weidebaum rääkis vabatahtlike programmist ja sellest, et Tallinnas püütakse pöörata suuremat tähelepanu sõbralikule teenendamisele, mis tähendab konk-

reetselt seda, et kultuuripealinna kü- lalistega suhtlevad eestlased püütakse õpetatada naeratama! Minge aga suvel Tallinna ja veenduge ise, kas kohtate seal varasemast rohkem naeratavaid ja viisakaid tallinnasi. Kultuuriürituste programm on tihe, kirja on pandud 7000 ettevõtmist. Kindlasti kaasab selline hiigelprojekt ürituste ettevalmistamise ja läbiviimisega seotud tegevustesse peale kultuuri- töötajate ka paljusid teisi, kes tavaliselt kultuuritööd ei tee. Ja võidavad kõik, sest Euroopa kultuuripealinna projekti raames on tehtud palju selleks, et Tallinnast saaks tõeline mere- äärne kultuurilinn, kus pääseks mere- randa ka kesklinnas ja et seal toimuks varasemast enam kultuuriüritusi.

2011. aasta Euroopa kultuuripea- linnaks kandideeris Eesti linnadest Tallinna kõrval ka Tartu. Kes teab, milliseks oleks kujunenud selle aasta kultuuripealinna programm, kui oleks otsustatud Tartu kasuks?

Laupäeva pärastlõunal kogune- ti jumalateenistusele, mille viis läbi Kristel Neitsov. Pärast jumalateeni- stust saadi kokku õhtusöögil. Kaminas praksumad halud ja soe suveõhtu tegid olemise mõnusaks nii saalis kui ka õues. Usun, et Annabergis unustasid kokkutulnud vähemalt üheks õhtuks kõik argipäevamured. Ja tekkis tunne, et miski meid, Saksamaal elavaid eestlasi, tõepoolest ühendab. Küllap vajavad ka noored selliseid kokkutu- lekuid ja koosolemisi, et vähemalt üks kord aastas täpsemalt kuulda ja näha, mida teevad rahvuskaaslased mu- jal. Loodan väga, et ikka leidub keegi, kes kultuuripäevade korraldami- se töö enda peale võtab. Sellel aastal oli selleks Maie Kisis-Vainumäe, kes EÜSLi esimehena Saksamaa eestla- sed ja huvitavad esinejad Annabergi kokku kutsus.

Pühapäeva hommikul hakkasid kaugemalt kohaletulnud osalejad endid koduteele sättima. Need, kes aga lõpuni vapralt vastu pidasid, said osa viimasest ettekandest, milles tutvus- tati Annabergi maja ja Kristliku Bal-

ti Seltsi ajalugu. Mina nende sekka kahjuks ei kuulunud ja kasutan kokkuvõtte kirjutamisel Meeli Baggeri märkmeid. Annabergi minevikku tutvustas mees, keda nimetatakse Annabergi majahärraks ja sulaseks, Andrejs Urdze. Paljud Annabergi majas sageli peatunud eestlased nimetavad teda tõeliseks eestlaste sõbraks. Temast paremini ei tunne seda kohta ja majaga seotud Balti Kristliku Seltsi tegevust ilmselt keegi.

Urdze jutust selgus, et Annabergi maja on ainulaadne selle poolest, et ühendab ühe katuse all nii eestlasi, lätlasi kui ka leedukaid. On teada, et 18. sajandi keskpaiku loodi praeguse Annabergi maa-aladele puukool ja ümbruskonda pandi kasvama palju eksootilisi puid. Üks nendest, maja ees kasvav 150 aastane mammutipuu on üks suuremaid selle liigi esindajaid Saksamaal.

Annabergi pärimuslugu

Kuulajad said ka teada, kust Annabergi oma nime on saanud. Nimelt kaevandati mäe otsas 19. sajandil sütt, kaevandusi on võimalik näha ka praegu, liikudes Annabergi majast asfaltteed pidi mäest üles. Sellega seoses sai Annabergi mägi arvatavasti ka oma nime kaevurite kaitsepühakult Annalt. Aastal 1900 ostis kõne all oleva maatüki Kölni suhkruvabrikant Pfeiffer, kes laskis sinna ehitada tolle aja kohta väga moodsa suveresident-si. Majas olevat töötanud kaks lifti, mis ei ole kahjuks säilinud. Peale majaperemehe surma 1914. aastal müüdi maja Graf von Westerholtil perekonnale. Suveresidents sai tugevalt kannatada Teises maailmasõjas, hävisid kaks torni ja hoone ülemised korrused. Pärast sõda otsis Andrejs Urdze isa, ettevõtlik ja suure missioonitundega läti soost pastor, Balti riikide tudengitele elamispiinda ning pärast mitmeid keerdkäike õnnestus Balti Kristlikul Seltsil tema eestvedamisel kolida Annabergi majas. Annabergi maja ostmise oli võimalik vaid tänu mitmel pool maailmas tegutsevate kristlike balti organisatsioonide rahalisele toetusele. Sellest ajast peale on maja olnud kodu-ühiselamuse paljudel üliõpilastele. Praegu elab majas 35 tudengit. Üheksakümne aastatel elasid majas Tiit Matsulevitš, Riina Kionka, Mart Laanemäe. Annabergi maja on Balti riikide organisatsioonide ja seltside jaoks hinnatud koostöökoostöö, seminaride, konverentside ja keelekursuste korraldamise keskus, mille eest hoolitsemise võttis Andrejs Urdze üle pärast oma isa surma.

Jääb vaid loota, et Annabergi maja pakub ka tulevikus peavarju üliõpilastele, eestlastele, lätlastele ja leedukate organisatsioonidele ning igasuguste kokkutulekute ja koolituste korraldajatele.

Nii möödusid EÜSLi kultuuripäevad aprilliliku esimestel päevadel Annabergis. Koju jõudes mõtlesin mitu päeva Annabergis kuuldus-nähtu ja Bonni taksojuhi ütlemise üle järele. Jõudsin järeldusele, et isegi siis, kui on väga kiire ja igapäeva mured tikuvad üle pea kasvama, on vaja leida võimalus, et aeg maha võtta, kas või üheks nädalavahetuseks. Annabergi sobib selleks kohaks suurepäraselt. Suur tänu tundmatule taksojuhile, Maiele ja toredatele eestlastest teekaaslastele Saksamaal, kes Annabergis olemise mõnusaks muutsid ja mõtetesse selgust tõid. Annabergi jõudmiseks tasub sõita maha ka pikem maa, et üheskoos huvitavatel teemadel mõtteid vahetada ja uusi tutvusi sõlmida. Kohtumiseni järgmisel aastal!

PS. Kui koju jõudsin, oli kõik korras: lapsed-meels elus ja terved. Järgmisel korral võiksid nad Annabergi minuga kaasa tulla. Ma arvan, et neile meeldiks seal.

Piret Suidt

Eesti kogukondade esindajad Lundis toimunud Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu täiskogul.

Foto: Kristel Sarrik

ÜEKNI täiskogu kogunes taas

Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu (ÜEKNI) täiskogu koosseisust 15.–16. aprillil Rootsis Lundi Eesti Majas võtsid osa 11 liikmesmaa delegaadid, külalistena eesti organisatsioonide esindajad Taanist, Soomest ja Kasahstanist. Esmakordselt ÜEKNI ajaloo osalesid koosseisul ja tervitasid saalis viibijaid koguni kaks EV suursaadikut – Jaak Jõerüüt Stockholmist ja Meelike Palli Kopenhaagenist.

Lisaks neile oli palju kuulajaid, kuna tegemist oli avaliku üritusega. Koosseisule juhatajateks valiti Aho Rebas ja Leelo Pukk ning sekretäriks Meeli Bagger.

Tavapäraselt alustati pärast tervituskõnesid liikmesmaade eelmise aasta tegevusaruannete kuulamisega, mis võttis suurema aja koosseisust.

Plaanis olnud James Tusty ja Maureen Castle Tusty filmi "Songs of Defiance" vaatamine ebaõnnestunud DVD halva kvaliteedi tõttu. Kuna leiti, et laulupidusid tutvustav film võiks siiski pakkuda huvi laiemale vaatajaskonnale, jäeti toetusavalduse rahuldamine või mitterahuldamine uue juhatuse otsustada.

Tegevussuunad lähitulevikus

Lundis arutati, millised ülesanded võiksid ÜEKNIL tulevikus olla. Sooviti tugevdada omavahelist koostööd, luua suhteid võimalike uute asukohamaadega ja Eesti organisatsioonidega, kellel on ÜEKNiga sarnased huvid ja sihid. Jätakuvalt on vaja korraldada ÜEKNI arhiive.

Mõnes liikmesriigis tekitab juba praegu probleeme eesti keele kasutamine teise ja kolmanda põlvkonna eestlaste seas. Leiti, et kakskeelsele inimestele tuleb võimaldada osavõtt nii juhatuse tööst kui ka muust tegevusest ja keeleoskus ei tohiks takistuseks saada. Näiteks Austraalias toimuvadki paljud üritused eesti meeles, kuid inglise keele.

Samuti võiks asukohamaad mõelda, kuidas oma pidulikel üritustel (nt Eesti Vabariigi aastapäev) pida huvitavamaid ja ajakohasemaid kõnesid, mis noortes rohkem huvi ja tundeid tekitaksid. See teema vajab kindlasti edasiarendamist. Leiti, et see võiks muu hulgas arutlusele tulla Tallinnas rahvusraamatukogus 30. septembrist kuni 1. oktoobrini toimuvatel teisel Rahvuskaaslaste kongressil. Aho Rebase sõnul on kongressi päevakorras arutelu, kuidas luua kontakte uusväljarendajatega Eestist ja kuidas neid rohkem Eestiga ning olemasolevate väliseesti organisatsioonidega siduda.

ÜEKNI ajaloo kirjutamine

Jüri Estam andis ülevaate ÜEKNI ametliku ajaloo kirjutamise protsessist, millega ta alustas 2009. aastal. Loodevastasti võime raamatut en-

gal. Arvi Vainomäe Austraaliast soovitas ESTO mingil viisil pidulikult lõpetada, näiteks järgmisel ÜEKNI koosseisul Eestis.

Väliseestlaskonna koostöö

Tõhustamaks väliseestlaskonna omavahelist koostööd, pakkus Hain Rebas oma ettekandes välja luua uus kvaliteetne ülemaailmne ja mitmekeelne väliseesti internetiportaali. Sama teemat arutati mõned nädalad varem ka Rootsi Eestlaste Liidu (REL) esinduskogul, kus moodustati neljaliikmeline RELi töögrupp, kuhu kuuluvad Jüri Estam, Aho ja Hain Rebas ning Taave Vahermägi.

Lundis tegi Hain Rebas ettepaneku moodustada ÜEKNI töögrupp, mis selgitaks väliseestlaste infovahetuse vajadusi ja soove, samuti väliseesti ajalehtede jätkusuutlikkuse ja kaasajastamise võimalusi, päästmaks neid enneaegselt tegevuse lõpetamisest. ÜEKNI töögrupi liikmeteks pakkus ta ülalpool mainitud inimesi ning soovis, et ÜEKNI eraldaks toimikonnale 10 000 USA dollarit stardiraha.

Ettevõtmise vaheraport esitatakse sügisel Rahvuskaaslaste kongressil Tallinnas. Hain arvates võiks loodav portaal koosneda kolmest komponendist: kohalik info ürituste kohta, toimetatud lühivõtted ilma kommentaarideta ning parimate ajakirjanike ning teadlaste arvamused ja analüüsid (nagu omal ajal oli Müncheni raadio). Juba ettekande käigus esitati Hain Rebasele väga palju küsimusi ning toimus elav diskussioon.

Toomas Ojasoo leidis, et välja pakutud liikmetega töögrupp ei saa olla erapooletu, kuna Rootsi pool oleks ülekaalus. Marju Rink-Abeli sõnul tehti ka Eesti Rahvuskomiteel Ühendriikides sarnane ettepanek, aga nende arvates peaks selline töögrupp eelkõige koosnema väliseesti ajalehtede esindajatest. Hain Rebase visiooni järgi moodustaksid ajalehed kindla osa sellest, mida uuritakse, kaasata tuleks kindlasti ka Kanada Eesti Elu veebilehe toimetaja Vaado Sarapuu ja teisi, kes nende probleemidega kursis on. Laas Leivat leidis, et portaaliga www.eesti.ca mitteametavastamine oleks rumal.

Mitmetele delegaatidele, k.a. allkirjutantidele, tundus veel ühe portaaliloomine ülearune ja liialt kulukas ettevõtmine. Küsiti, kas ei võiks juba olemasolevaid kodulehekülgi ja portaalide paremini ära kasutada ja edasi arendada. Samuti polnud paljud kindlad, kas eestlased üle maailma on üldse huvitatud igapäevaselt lugema eri maade kohalikke uudiseid.

Küsimusi kerkis portaalilõputumate ja vastutuse üle, kelle töögrupp on tegu (kas iseseisva või ÜEKNI omaga), kas koostöö portaaliga oleks ühe- või kahepoolne ja kuidas seda kõike majandatakse. Leiti, et loomulikult on ajakirjanduslik lõputumate taolise portaalilõputumate puhul ülitähtis. Hain Rebase arvates peaks kogu vastutus asuma väljaspool Eestit. Esialgu puudub RELi töögrupil konkreetne äri- ja ajaplaan ning veel ei tea, kes portaaliga reaalset tegelemist hakkavad. Jüri Estam leidis, et on absurdne, et viies väliseesti ajalehe toimetuses raisatakse aega ja ressursse Eesti uudiste vahendamiseks. Palju mõttekam oleks need jõud omavahel ühendada. Kivi on pandud veerema, ideed on tutvustatud ja ees ootab pikk ning raske töö. Aho Rebas avaldas lootust, et loodav töögrupp suudab ehk sügiseks anda juba konkreetsemaid vastuseid esile kerkinud küsimustele.

Pärast pikka arutelu otsustas ÜEKNI koosseis moodustada töögrupi, kuhu peale RELi töögruppi liikmete kuulusid iga veel tegutseva väliseesti ajalehe või ajakirja esindajad, kusjuures lehed ise otsustavad kas ja kes neid töögruppis esindavad. Esimene kokkusaamine võiks toimuda sügisel Tallinnas Rahvuskaaslaste kongressil. ÜEKNI uuele juhatusele anti volitus eraldada kuni 5000 USA dollarit loodud töögrupi tegevuseks, eeldusega, et töögrupp esitab eelnevalt korraliku eelarve. Kahtlemata oli tekkinud arutelu igati vajalik, kuid põhiprobleem on senini veel defineerimata. Välja on pakutud üks lahendus, küsimus on aga, mida see lahendaks.

Päevakorras olid ka ÜEKNI 2010. aasta tegevus- ja majandusaruannete, revisjonikomisjoni ja ÜEKNI esindaja Eestis ettekanne kuulamine ja kinnitamine. Samuti võeti teatavaks 2011. aasta tegevuskava ja eelarve. Valiti uus ÜEKNI juhatuse. Senine esimees Jaak Juhansoo oli nõus oma tööd jätkama. Juhansoo mainis, et ametisse astudes oli tal kolm soovi, mis kõik pole veel täidetud ja seepärast peab ta edasi võitlema. Valmimas on ÜEKNI ajaloo raamat, kuid otustamata on veel ESTOde tulevik ning samuti oleks vaja leida ÜEKNile uus esimehe kandidaat.

ÜEKNI täiskogu koosseis toimub 13.–14. aprillil 2012. aastal Eestis. Selle raames oleks mõeldav korraldada sümpoosium, kus muu hulgas võiks esitleda ka ÜEKNI ajaloo raamatut.

Kristel Sarrik, Meeli Bagger

Oma silm on kuningas

Eesti kooli lapsed lähevad suvel kultuuri avastama

Kui paluda täiseas inimesel vastata lühidalt küsimusele, mis on kultuur, paneb nii otseselt esitatud küsimus vastaja tavaliselt kas käsi laiutama või kukalt kratsima. "Kultuur on ju kõik see meie ümber, mis, noh..., saad aru küll..." püütakse selgest vastusest kõrvale põigelda. Eks püüa ise kultuuri olemust lühidalt, konkreetset ja samas kõikehõlmavalt sõnastada! Õnneks või õnnetuseks pole seni keegi nii briljantset definitsiooni välja mõelnud, et kõik teised "targad" sellega nõusse oleksid jäänud.

Nõnda räägitaksegi kultuurist vahel selle kitsamas ja vahel jälle laiemas tähenduses. Mõnikord räägitakse ka kultuuritusest. Kas see tähendab, et kultuur võib ühel päeval lihtsalt otsa saada?

Taolised kahtlase maiguga küsimused on paljude täiskasvanute arvates mõtetud ja üleliigsed. Milleks rääkida kultuurist, kui külmkapp on tühi või pealk nigel? Suurtel inimestel on hoopis elulisemad probleemid. Lastega on teistmoodi. Küllap oleme kõik äganud jõnglaste lõputuna näiva küsimustelulva all. Mida kõike nad teada ei taha! Samas peaksime tundma heameelt selle üle, et lapsed on teadmisanulised ja uudishimulikud. Ükskord nad enam ei küsi – saavad vanemaks ja küsimused saavad justkui otsa. Siis imestame, et miks nad meile enam oma asjadest ei räägi, ja ei saa üldse aru, mis neid huvitab.

Miks mitte see õige aeg ära kasutada, lapsed käekõrvale võtta ja üheskoos igasuguste küsimuste üle järele mõelda? Kas või selle üle, mis on kultuur? Kultuur on Eestis praegu kuum teema, on ju Tallinn 2011. aasta Euroopa kultuuripealinn. Aga mis see kultuuripealinn üldse on? Mis eristab tavalist pealinna kultuuripealinnast?

Müncheni eesti kooli lastel ja emadel ongi plaanis augustis 2011. aasta Euroopa kultuuripealinnas kokku saada ning Tallinna vaatamisväärsustega tutvuda. Oma silm on kuningas!

Kultuuripealinn nädalavahetus algab 5. augustil Eesti Vabaõhumuuseumis, kus tutvutakse eestlaste eluloluga 18.–20. sajandil. Vanemad lapsed saavad Kuie kooli haridusprogrammis osaledes aimu saja aasta eest tehtud tubastest töödest ehk sellest, kuidas vanasti tarbeesemeid ja rõivaid valmistati. Väiksemad lapsed ja

emad-isad tutvuvad samal ajal uuemate laulu- ja osavusmängudega.

Teine päev on lastekirjanike ja -kirjanduse päralt. Laste lemmiklugude autorid valivad linnas välja ühe põneva, erilise või muul moel neile olulise koha, kus lastega kohtuda. Nii liigume Tallinnas ühest kohast teise, loeme raamatuid, räägime elust ning muidugi ka kultuurist ja kultuuripealinnast. Kohtuma on lubanud tulla Aino Pervik, Piret Raud, Lehte Hainsalu ja Andrus Kivirähk. Kui lapsed liiga väsinud ei ole, läheme pärastlõunal Eesti Lastekirjanduse Keskust uudistama ja tõmbame kirjanduspäevale üheskoos õhtustades joone alla.

Pühapäeval, 7. augustil seame sammu Kadrioru suunas, et uurida, milliseid kunstiteoseid on loonud Eestis aegade jooksul elanud kunstnikud. Kumu kunstimuuseumis ootavad lapsi muuseumipedagoogid, kes räägivad lastele kahe kunsthariidusprogrammi käigus lähemalt eesti kunsti algusaastaist ning tutvustavad esimese eesti soost maalikunstniku Johan Kõleri loomingut. Emad ja isad saavad samal ajal tutvuda muuseumi püsiekspositsiooniga. Pärast muuseumikülastust võivad lapsed pargis joosta ja mängida ning Vabariigi Presidendi Kantselei hoonet ja Kadrioru lossi imetleda.

Kolm päeva kestva haridus- ja kultuuriprojekti tegevustes osalevad Müncheni ja Hollandi eesti koolide lapsed ning üks perekond Berliini eesti koolist. Müncheni koolilapsed on ka eelnevatel suvedel Eestis kokku saanud. Kaks aastat tagasi käisime Eesti Rahva Muuseumis. Eelmisel suvel korraldasime lugemisaasta tähistamiseks väljasõidu Pokumaale ja Ürgoru nõiariiki ning tutvusime presidendi ametiruumidega Kadriorus. Selle suve kultuuriprojekti läbiviimist toetab kultuuriministeerium. Müncheni eesti kool taotleb toetust ka Rahvuskaslaste programmi raames.

Sügisel teame kindlasti paremini, mille poolest erineb kultuuripealinn Tallinn teistest pealinnadest ja mida huvitavat seal näha võib. Ehk oskab kultuuripealinnas keegi vastata ka küsimustele, kus algab ja lõpeb kultuur ning mida teha selleks, et kultuur kunagi otsa ei saaks.

Piret Suidt

Aacheni ühendatud koorid ja Püha Risti kooriühing esitamas eesti muusikat.

Helielamus – Kreegi reekviem vaimustas Aacheni publikut

27. märtsil esitasid Aacheni ühendatud koorid ACCanto ja Püha Risti kooriühing väga huvitatud publikule eesti viise ning aplaus oli lauljate palgaks nädalaid kestnud tööste proovi-de eest.

Oli väga liigutav, kui kuulasjaskond seistes aplodeeris koorile pärast Cyrillus Kreegi reekviemi ettekannet Burtscheidi kirikus St. Johann-Baptist.

Kontserdi esimeses osas esitas koor ACCanto a-capella eesti rahvaviise, psalme ja kaks Felix Men-

delsohni teost. Kolmesaja-aastases kirikus kõlasid helid suurepäraselt. Kavas oli ka baltisakslaste sulest tulnud saksakeelseid laule, mis näitasid üles juba 14. aastasajandist püüvat tihedat sidet Saksamaa ja Eesti vahel.

Võimsalt kõlas teises osas Cyrillus Kreegi reekviem orkestri saatel. Mõlemal kooril õnnestus täielikus harmoonias publikule lähendada tasast härdast palvet "Oro supplex" kui ka sütitavat hümnit "Sanctus". Kuulajate reaktsioon andis Kreeki ajakaaslastele õigust, kes tõesta-

sid tema emotionaalselt liigutavale kompositsioonile andumust ja soojust.

Innukalt hoolitses koorijuht ja dirigent Elo Tammsalu koori ja orkestri täiusliku kooskõla eest ja võlus publiku muusikasse, millest nad seni ei teadnud. Keegi ei oleks tulnud mõttele, et sel päeval 50 lauljat ja 27 muusikut nii kenasti dirigendi taktikepile alluvad. Edu, millest veel kõik kaua aega elatuvad, meelitab mõlemaid koore vastu järgmistele väljakutsetele.

Sulo Rosenthal

Müncheni Eesti kooli lapsi tunnustati tubli osalemise eest laste matkamängus

Vapramäe-Vellavere-Vitpalu Sihtasutus tänab kõiki matkamängus osalenud koole ja laste-aedu ning nende toredaid õpetajaid ja juhendajaid, kes pakuvad oma õpilastele toredaid elamusi looduses.

Hindajatele ei olnud midagi toredamat, kui lugeda matkal kogetud emotsioone, vaadata laste joonis-

tatud pilte ja lugeda nende muljeid looduskäikudelt. Lehitseda postiga saabunud matkade kokkuvõtteid ja vaadata põnevaid matkavideoeid – see pakub suurt elamust.

Seekord on žürii oma otsuse teinud. Žürii hindas nii kirja kui ka e-posti teel saabunud matkade kokkuvõtteid. Esimest korda sai žürii hinnata ka e-raamatut.

18 tublimate hulgas on ainsa väliseesti koolina Müncheni Eesti Kool, kes saab tasuta osaleda ühel VVV pakutavas õppeprogrammis või matkal ning lisaks auhinnaks transpordi kompensatsiooni suuruses 63,91 eurot (1000.- krooni).

Meil on väga hea meel nii toredatest koolijuhendajatest! Palju õnne!

EÜSL

17.–20. märtsil toimunud Eesti Filmipäevad Münchenis ületasid nii Eesti kui ka kohaliku pressu uudiskünnise

17.–20. märtsini 2011 toimusid Müncheni Keskraamatukogu kinosaalis esimesed Eesti Filmipäevad Münchenis.

Kuna Tallinn kannab sellel aastal Euroopa kultuuripealinnatitlit, soovisid korraldajad Karin Ladva-Zoller ja Signe Reilent tutvustada ka Müncheni publikule oma kodumaad, maa ajalugu ja elanikke. Nii sündis idee korraldada Baierimaa pealinnas Eesti Filmipäevad.

Moto "Maa ja inimesed" järgi valiti välja kuus dokumentaal- ja kaks mängufilmi ning lastele – saksakeelse sünkroontõlke puudumise tõttu – 8 lühifilmi "Mirjami lugude" sarjast. Korraldajatele pakkus professionaalset toetust filmisarjade organiseerimisel väga kogunud Müncheni Keskraamatukogu Gasteigi-nimeline kultuurikeskus.

Filmipäevad avas pidulikult Eesti Vabariigi Berliini suursaatkonna kulturiatasee proua Reet Weidebaum. Pärast avafilmi "Disko ja tuumasõda" oli publikul võimalus esitada küsimusi filmi produtsendile ja käsikirja autorile Kiur Aarmale. Vestlusringi juhtis Müncheni Goethe Instituudi keelteosakonna juhataja dr Matthias Makowski. Filmipäevade viimasel päeval kohtusid publikuga filmi "Normal" režissöörid Sandra van Slooten ja Volker Maria Engel.

Eesmärgid läksid täide

Eesti Filmipäevi kajastasid Müncheni suurimad ajalehed Süddeutsche Zeitung ja Abendzeitung ning Baierimaa raadiojaama Bayerischer Rundfunk kultuurisaadete osakond Bayern 5. Avaõhtuks oli Münchenisse sündmusi kajastama tulnud Eesti Rahvus-

ringhääling. Intervjuud korraldajatega olid eetris järgmise päeva Aktuaalsetes Kaameras ning Vikerraadio päevauudistes.

Kõik osapooled jäid Eesti Filmipäevadega Münchenis väga rahule. Filmide külastatavus oli hea ja meediakajastus samuti. Ürituse eesmärk tutvustada Baierimaa pealinnas Eestit ja Eesti uusimat filmikunsti nii kohalikele kui ka oma rahvuskaslastele läks korraldajatel igati täide.

Karin Ladva-Zoller ja Signe Reilent loodavad väga, et neil õnnestub selle üritusega tõsta Eestimaa tuntust Münchenis ning on eriti tänulikud Eesti Kultuurkapitalile, Eesti Ühiskonnale Saksa Liitvabariigis ja Eesti Saatkonnale Berliinis usalduse ja rahalise toetuse eest.

Signe Reilent, Karin Ladva-Zoller

Eesti Filmipäevade Münchenis korraldajad Signe Reilent ja Karin Ladva-Zoller mitmepäevast üritust sisse juhatamas.

Foto: Amir Zoller

Eestlaste loodud Click and Grow töötab maailmas laineid lüüa

Eestlaste leiutatud maailma esimene elektrooniline taimekasvatussüsteem Click & Grow on saanud valmis, esimesed seadmed jõuavad tellijateni juunis. Arvestades, et 59 eurot maksvat seadet on esialgu võimalik tellida nelja 8–10 eurot maksva maitse- ja ilutaima kassetiga ning et seadmele vormistatud juba 18 000 eeltellimust üle maailma, võib öelda, et esimene miljon on koos.

selt toime ei tule, kuna see nõuab liiga palju hoolt ning vaeva. Kuna Click & Grow süsteem mõeldakse pidevalt kõiki taime kasvuks vajalikke parameetreid ning süsteemis olev tarkvara teab täpselt, mida iga taim vajab, siis tuleb Click & Grow toime ka kõige keerukamate taimede kasvatamisega.

Elektroonilist potti saab USB-pesa kaudu ühendada arvutiga, et laadida lisaprogramme, kui näiteks läheb vaja mõnd eriprogrammi mõne spetsiifilise taime jaoks. Arvutiprogrammi abil saab jälgida, mis potis parajasti toimub: milline on niiskus, mis leiab aset juurte ümber, milline on toitainete tase.

Click & Grow elektroonilised potid ei kasuta kasvatamiseks mulda. Taim ripub omalaadse võrgu peal, juured läbi võrgu. Võib lausa öelda, et taim ripub õhus ja arvutiprogrammi juhitud automaatika piserdab taime juurte peale vajaduse järgi toitaineteid ja niiskust. Säärane kasvatussüsteem ei ole unikaalne, kuid selline terviklik elektroonilise poti süsteem on küll unikaalne. Firma juhi sõnul neil otsest konkurenti neil maailmas polegi. **ER**

“Meil on tõsiselt probleemiks, et liiga palju tellimusi on juba tulnud, enne kui tootmine pole veel lahti läinud,” ütles osatühtingu Click & Grow juht Mattias Lepp.

Click & Grow lillepotis kasvavat taime ei pea kastma, väetama ega selle eest muul viisil hoolitseta. Kogu hool võtavad enda kanda potis olevad sensorid, mikroprotsessor ning spetsiaalne tarkvara. Kombineerides moodsa disaini uuendusliku tehnoloogiaga, on Click & Grow lillepott ideaalne igapäevale, kes soovib koju rohelust.

Click & Grow tiim tutvustab oma toodet järgmiselt. “Hiina vanasõna

ütleb “Kui sa tahad olla õnnelik ühe kuu, siis abiellu. Kui sa tahad olla õnnelik kogu elu, siis hakka aednikuks.” Meie ütleme – igatüüks võib olla aednik. Lihtsalt Click & Grow.”

Nagu nimi (Click & Grow – kliki ja kasvata) viitab, tähendab see tarbija jaoks lihtsamal kujul seda, et vajutad poti küljes olevale nupule ja taim hakkab ise kasvama. Potiga kaasasolev arvutiprogramm reguleerib keskkonda, kui vaja, lisab väetist ja vett.

Click & Grow võimaldab kasvatada suvalist taime, kaktust, roosi või mõnd palju eksotilisemat taime, mille kasvatamisega inimesed tavali-

Eestlaste sündimus suureneb

Statistikaameti andmetel sündis Eestis mullu 15 825 last, kellest 11 866 olid eestlased ja 3959 teistest rahvustest. Eelmise aastaga võrreldes eestlaste sündide arv suurenes, teistel rahvustel vähenes.

Mullu oli eestlaste osatähtsus kõigest elussündidest 75%, mis on viimase poole sajandi jooksul esmakordselt nii kõrge. Kõige madalam oli eestlaste osatähtsus sündide hulgas 1980. aastate keskel, kui 58% lastest sündis eesti rahvusest emadele. Eestlasi sündis 2010. aastal eelmise aastaga võrreldes 424 võrra rohkem, teiste rahvuste esindajaid 362 võrra vähem. Rahvus määratakse vanemate ütluse alusel, kirjutas statistikaameti analüütik Jaana Rahno oma blogis.

Elussündide arv on püsinud viimastel aastatel samal tasemel, kuid vähenenud surmade arvu tõttu oli mullu loomulik iive esimest korda üle 20 aasta positiivne – sündide arv ületas surmade arvu 35 inimese võrra.

Euroopa viimaste hulgast ülemisse kolmandikku

● Sündimus on Eesti viimastel aastatel võrdlemisi kiiresti kasvanud ning jõudnud Euroopa viimaste hulgast ülemisse kolmandikku. Oma osa on siin kindlasti mänginud ka vanemapalk, mis stimuleeris sündimust töötavate haritud naiste seas ning suurendas teise ja kolmanda lapse sündi.

Viimati oli iive positiivne 1990. aastal, kui sündis 2773 inimest rohkem kui suri. Samaaegne sündide arvu kiire langus ja surmade arvu tõus kulmineerus 1994. aastal, kui negatiivne loomulik iive oli perioodi kõige suurem – sündis 8036 inimest vähem kui suri. Sealt edasi on sündide ja surmade arvu vahe pidevalt vähenenud.

Summaarne sündimuskordaja oli mullu 1,64. Summaarne sündimus-

● 2010. aasta populaarsemateks eesnimedeks poisslastel olid: Oliver, Rasmus, Markus, Martin, Sander, Marten, Kaspar, Oskar, Robin ja Artjom. Tütarlastele pandi kõige rohkem eesnimedeks Sofia, Sandra, Laura, Mirtel, Alisa, Maria, Lisandra, Polina, Milana, Anna ja Elisabeth.

kordaja näitab keskmist elussündinud laste arvu naise kohta tema elu jooksul, kui kehtiksid sama aasta sündimuse vanuskordajad. Rahvastiku taastootmiseks peab summaarne sündimuskordaja olema vähemalt 2,1, seega arenguruumi veel on.

Viimase paarikümne aastaga on Eestis sündinud keskmise vanuse tõusnud. Mullu oli ema keskmine vanus esimese lapse sünnil 26,30 aastat. **ER**

Saksamaal sündinud Imbi Leitaru (vasakul) ja Eesti eurolaulja Getter Jaani. Foto: Lea Küngas-Leitaru

Grillipidu eurolauljaga Düsseldorfis aukonsulaadis

Eesti Vabariigi aukonsul Düsseldorfis härra Horst-Werner Maier-Hunke kutsus 6. mail kohalikke eestlasi aukonsulaadi terrassile, et üheskoos tervitada tänavuse Eurovisiooni lauluvõistluse Eesti delegatsiooni, koos grillida ning aega veeta.

Ilm oli erakordselt soe ja ilus, vaade 11. korrusel üle linna ja Reini jõe suurepärase, seltskond mitmekülgne, meeldiv ja lõbus.

Berliini Eesti Vabariigi suursaadik Mart Laanemäe ning Eesti Vabariigi kultuuriaatsee Reet Weidebaum. Suursaadik tervitas kohalviibijaid

Tänavusel Eurovisiooni lauluvõistlusel esindas Eestit Getter Jaani lauluga “Rockefeller Street”. Ehkki laul pääses teisest poolfinaalst edukalt finaali, siis peavõistlusel tuli leppida eelviimase kohaga.

kaugelt ja lähedalt ning soovis Eesti eurolaulu tiimile edu.

Getter Jaani esines kahe lauluga. Õhkkond oli mõnus ja heatujuline.

Suur tänu aukonsulile võõrustamise eest! **ER**

Neeme Järvi asub tagasi ERSO peadirigendiks

ERSO eelmise juhi Andres Siitani ning toonase kultuuriministri Laine Randjärve vahel puhkenud tülis sümfooniaorkestri kunstilise juhi kohalt lahkunud maestro Neeme Järvi asub järgmisest hooajast oma postile tagasi.

ERSO juhi Kadri Tali sõnul toimub homme sümfooniaorkestri hooaja lõpetamine. “Selle hooaja lõpuks võiks meil alata pigem uus algus. Tähistame sellega kõige negatiivse seljataha jätmist ja uut tõusu,” rääkis ta intervjuus Kuku raadiole.

“ERSO uus kunstiline juht saab olema Neeme Järvi, kunstiline nõustaja Paavo Järvi ja esimene külaldirigent Olari Elts. Kaks kuud tagasi tööle asudes oligi minu põhieesmärk taastada mõnus tööõhkkond,” selgitas Tali.

Järvi tagasimeelitamine ei tulnud Tali sõnul raskelt. Tali sõnul armas-

Maestro Neeme Järvi. Foto: internet

tab Järvi ERSOt väga – siin on tema kodu ja tal on palju ideid, mis oleks muidu jäänud teostamata.

Järgmisel hooajal on kõik ERSO kontserdid allutatud mingile sarjale, kuhu saab osta sarjapiletid. “See on hea lahendus, sest tuleb kontserdikülalastajale soodsam,” lausub Tali. **ER**

Inglismaa eestlaste laste suvelaager

14.–21. augustil 2011 Catthorpe Manor'is, Rugby linna lähedal Kesk-Inglismaal

Igapäevane kava koosneb eesti keele tundidest, laulmisest, rahvatantsust ja kunstõpetusest. Korraldatakse matkasid, mängu, mitmesuguseid võistlusi, tehakse sporti jne. Ujula kohapeal. **Laagri lõpupidu** toimub 20. augustil koos Inglismaa Eestlaste Rahvapeoga ja Eesti 20. taasiseseisvumispäeva pühitsemisega. Laagrilised esinevad nädala jooksul õpitud eesti laulude ja rahvatantsuga.

Laager on suunatud 7- kuni 16aastastele lastele.

Hind: 170 eurot (sisaldab majutust, hommiku-, lõuna- ja õhtusöögid pluss snäkid).

On vaja vaid veidi taskuraha kommipoe külastamiseks!

Laager toimub imeilusas läti mõisas.

Eesti keele oskus ei ole oluline – laager toimub inglise ja eesti keeles. Võimalus ka suhelda saksa keeles, kuna üks kasvatajatest on saksa keele õpetaja ja on ka teisi kasvatajaid, kes valdavad saksa keelt.

Lähedamad lennujaamad: East Midlands või Birmingham.

Sel aastal on laagrisse tulemas teist korda saksa eesti noor, kellele laager nii meeldis, et soovib taas osaleda! Armsad Saksamaa eesti noored/lapsed, olete kõik väga teretunud! Tulge ja tehke sõprust meie noortega!

Palutakse registreerida aadressidel:

Kristy Sheldon, 98 Bates Lane, Helsby, Cheshire, WA6 9LJ, England või **Reet Järvik**, 4 Briar Gate, Long Eaton, Nottingham, NG10 4BL, England

tel: +44 115 8776877

e-post: kristysheldon@hotmail.com ehk reetjarvik@hotmail.com

Juubilarid!

Tulgu õnn sul igan ajal,
öösel, päeval, lõuna ajal!
Ole rõõmus alati,
sünnipäeval eriti!

Juuni
Kira Gross
dr Inez Lember
Hans Fröhlich

Õnnitlevad Eesti Ühiskond Saksamaa
Liitvabariigis ja Eesti Rada

Lühidalt

● Märtsis toimunud Miami turismikonverentsil sõlmisid Tallinna Sadam ja Tallinna Lennujaam Hispaania reisifirmaga Happy Cruises kokkuleppe, mis muudab Tallinna suvel Läänemere ristlusreisi algus- ja lõpp-punktiks. Tallinna on oodata umbes 8000 lisaturisti.

● Tänavusel "Teeme ära" talgupäeval peeti maha tuhatkond talgut, millest võttis osa enam kui 24 031 inimest. "Teeme ära!" prügikoristuskampaaniad toimusid ka Leedus, Moldovas ja Ukrainas, kusjuures Leedus korraldati eestlaste algatatud üldrahvalik prügikoristamine juba neljandat korda. Moldova koristuspäevale oodati korraldajate andmeil ligi 100 000 inimest, Ukrainas oli registreeritud 50 000 koristajat. Kokku on "Teeme ära!" aktsioone korraldatud kaheksa riigis peale Eesti, sealhulgas ka näiteks Brasiilias. Tänavu plaanitakse prügikoristuskampaaniaid veel näiteks Kambodžas ja San Franciscos USAs.

● Teadlased on leidnud geeni, mille omanik tarbib uuringute järgi viis protsenti vähem alkoholi kui need, kel seda geeni pole. Kokku analüüsiit uuringus Londoni kahe ülikooli teadlaste juhtimisel 48 000 inimese, sealhulgas 1000 eestlaste, geeniproove. Tartu Ülikooli Eesti Geenivaramu teadlaste ülesanne oli kinnitada leidu, et antud geenivariant vähendab inimeste alkoholitarbimist.

● Kultuuriministeeriumi ja välisministeeriumi konkursikomisjon kinnitas kultuuriesindaja ametikohale Berliinis Harry Liivranna, kes alustab seal tööd septembris. Liivrann on lõpetanud Tartu Ülikooli ajaloo teaduskonna kunstiajaloolasena. Ta on täiendanud end Saksamaa Liitvabariigi Välisministeeriumi Diplomaatide Koolis kultuuripoliitika erialal ja mitmes teises välisriigis näituste kureerimise ning kultuuriturismi alal, teatas kultuuriministeerium. Liivrann töötab praegu Tallinna Kunstihoone juhatajana.

● Uuringufirma Faktum & Ariko uuringust selgub, et lätlased teavad ja tarbivad palju Eestis toodetud toitu ning hindavad seda kohati kõrgemalt kui kohalikku. Uuringufirma juhatusel liikme Kalev Petti sõnul hindavad lõunanaabritest meie toodangut eelkõige lätlased, leedukad teavad meie toiduaineid märksa vähem. "Lätlased teavad ja hindavad kõrgelt peaaegu kõiki eesti tooteid – piim, kohupiim, jogurt, külmutatud juurviljad, vorstija leivatooted. Esiteks on hästi kursis ja teiseks hindavad kohati kõrgemalt kui kohalikku." Ühtlasi selgus uuringust, et eestlaste toidulaud on naabrite omast mitmekesisem.

● Alkoholi tarbimine on Eestis juba kolmandat aastat järjest langenud, selgub Eesti Konjunktuuriinstituudis läbi viidud uuringust. Keskmiselt tarvitab iga Eesti elanik mullu 9,7 liitrit absoluutalkoholi. Kõige kõrgem on keskmine arajoodud alkoholi kogus Eestis 2007. aastal, mil keskmiselt tarvitab inimene aastas 12,6 liitrit absoluutalkoholi. "Tänase languse põhjused peituvad nii inimeste vähenenud ostujõus, muutunud hoiakutes ja administratiivsetes meetmetes, mida on erinevatel tasemetel kasutusele võetud," lausus põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder. Uuringu "Eesti alkoholiturg 2010" läbi viinud Eesti Konjunktuuriinstituudi direktori Marje Josingu sõnul on positiivne seegi, et inimesed on hakanud rohkem tarvitama lahjasid alkohoolseid jooke ning viina ja muu kange alkoholi osakaal tarbimises on langenud.

"Tulge aga kokku, tule aga tantsi-laula nüüd, meil pole aega oodata, kui kutsub pillihüüd"

SUUR JAANITULI

laupäeval, 25. juunil Haus Annabergis
(Annaberger Str 400, Bonn)
Osavõtumaks (sh õhtune söök-jook) 10,00 €
Lisatasu eest võimalik ka ööbimine
ja lisatoitlustus

Registreerimine kuni **18. juunini**
Maarika Remmert
Geschwister-Scholl-Str 43, 40789 Monheim
e-post: maarika.remmert@ish.de

● **Kölni Eesti Rahvuskoondis kutsub pühapäeval, 5. juunil Essenisse Zollvereini perepäevale** Ekskursioon (u 2 tundi, saksakeelne) maailma kultuuripärandi nimistusse kuuluvas Zollvereinis. Käime vanas söekaevanduses, mis on fantastiliselt korda tehtud ja kus asub väga huvitav kaevandusmuuseum. Külastame vanades kaevandushoonetes asuvaid kunstigaleriisid, disainimuuseumi, söögi- ja kontserdikohti. Peame maha ühise pikniku.
Täpsem info: mare@eestikoor.eu

Südamlikud õnnesoovid
Kristel Neitsov-Mauerile
ja Horst Mauerile
tütrel Karolina Cecilie
ja
Kristiina Albrechtile
koos abikaasaga
poja Samueli
sünni puhul

Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis
Eesti Rada

EÜSLi Laste Kultuuripäevad

24.–26. juunil 2011 Annabergis
(Haus Annaberg, Annaberger Str 400, Bonn/Bad Godesberg)

Kutsume suuri ja väikeseid lapsi ning nende vanemaid EÜSLi Laste Kultuuripäevadele. Tahame koos veeta tegevusrohke ja põneva nädalavahetuse. Pakume huvitavat tegevust kõigile nii metsas, spordiväljakul kui ka sees. Meisterdame, maalime, laulame, tantsime, mängime, spordime, võistleme, teeme jaanituld ja veel muudki põnevat.

Emade-isadega peame nõu, kuidas lastepäevi edasi ja paremini teha. Teretulnud on kõik lastega pered.

Meie programm toimub eesti keeles.

Kohalesaamine: reedel alates kella 14.00st, kell 19.00 ühine õhtusöök.
Meie üritus lõpeb pühapäeval pärast lõunasööki ca kell 14.00.

Osavõtutasu: (hind sisaldab ööbimist ja tootlustust)
EÜSLi liikmetele (täiskasvanud) 40,00 €
Mitteliikmetele (täiskasvanud) 70,00 €
Lastele /noorukitele 10,00 €
(pere kolmas laps tasuta)

NB! Teil on võimalus astuda EÜSLi liikmeks ka kohapeal. EÜSLi liikmemaks aastaks on 20 eurot (täiskasvanud) ja üliõpilastele / pensionäridele 10 eurot

Kaasa võtta hea tuju, riided ja jalanõud metsas käimiseks, kohane riietus sportimiseks.

Palun teatage oma osavõtust kuni 18. juunini alloleval aadressil:

Maarika Remmert, Geschwister-Scholl-Str 43, 40789 Monheim
e-post: maarika.remmert@ish.de

Kohtumiseni Annabergis!

Laste kultuuripäevi organiseerivad Katrin Maranik-Mones, Kristiina Jessen ja Maarika Remmert

Kurbuses mälestame lahkunud kaasmaalasi

Kaarel Kesa

*2.02.1926
† 25.03.2011

Lembit Kaldat

*03.07.1932
† 23.04.2011

Avaldame kaastunnet peredele

Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis
Eesti Rada

Südamlik kaastunne
Katri Hackländerile
isa

surma puhul

KERKi pere

Viimane veerg

● Kristjan Järvi sai uueks Kesk-Saksamaa ringhäälingu (Mitteldeutsche Rundfunk) sümfooniaorkestri peadirigendiks. Ringhäälingu veebileht mdr.de kirjeldab Järvit ülivõrdes, tuues välja tema soovi nihutada klassikalise muusika piire värskete ideede toel üha kaugemale, tema märkimisväärsesse karisma ja erakordsed dirigendioskused.

● Helilooja Arvo Pärt nimetati 12. mai õhtul Briti klassikalise muusika auhindade (Classical Brit Awards) jagamisel aasta heliloojaks. Pärt võitis auhinna vastu Royal Albert Hallis toimunud tseremoonial, vahendas muusikaauhindade veebileht. Pärt võitis auhinna teiste nominentide, Ameerika helilooja Eric Whitacre ja populaarse multikultuurialse Adiemus-koori looja Karl Jenkinsi, ees. 2003. aastal võitis Pärt briti heliplaaditööstuse klassikaauhinna teosega "Orient & Occident" nüüdismuusikateose kategoorias.

● Veiko Õunpuu film "Püha Tõnu kiusamine" (2009) võitis Brüsseli rahvusvahelisel ulme- ja õudusfilmide festivalil Euroopa täispikkade mängufilmide kategoorias (7. Orbit) *grand prix*. Lisaks Veiko Õunpuu filmile osales festivali võistlusprogrammis Eesti filmidest veel Marko Raadi "Lumekuninganna" (2010). Filmifestival toimus 7.–19. aprillini Brüsselis, festivali korraldatakse alates 1983. aastast.

● 1.–3. juunil toimub Tallinna lauluväljakul XI noorte laulu- ja tantsupidu. XI noorte tantsupeo "Maa ja ilm" lugu räägib sellest, kuidas igatsusest ilma näha saab tahtmine tagasi tulla ning kuidas üks noor inimene ilma kasvades oma maa avastab ning siia tagasi ruttab. Esimest korda kohtuvad laulu- ja tantsupidu ühes ja samas keskkonnas ning moodustavad ühise alguse ja lõpuga ühe suure tervikjutustuse sellest, mis maa see selline on.

● Ajakirjade Kirjastus paneb oma väljaanded müügile maailma suurimasse digitaalsesse lehekioskisse Zinio. Zinio kaudu saab lugeda ajakirju Eesti Naine, Anne & Stiil, Kodukiri, Tervis Pluss, Oma Maitse, Pere ja Kodu, Jana, Kroonika, Naised, Käsitöö ja Käsitöö, kirjutas Postimees. "Ükskõik millist neist ajakirjadest on alates juunikuust võimalik lugeda mõne tavalise arvuti, iPadi või mõne Androidi-põhise tahvelarvuti abil," ütles Ajakirjade Kirjastuse juht Mart Luik. Maksta saab kas krediitkaardiga või veebipõhiserahatulekandeteenuse PayPal abil. Kõigi ajakirjade juunis ilmutavad e-numbrid on tasuta, hiljem on e-versioon paberväljaandest kuni 29 protsenti soodsama hinnaga.

● 30. aprillil suri 95aastasena Haapsalu aukodanik ja Eesti kaasaegse kunsti legend Evald Okas. Okast on nimetatud ka eesti kunsti Picassoks. Suure modernismiklassikuga ei seoteda mitte ainult üle inimvõimete ulatuv teoste hulk, vaid ka hingesuguluse, mis väljendub eelkõige graafikas. Okas oli Eesti Kunstiakadeemia kauaaegsemad professorid, 1993. aastast emeritprofessor, Eesti Kunstnike Liidu ja Firenze Kunstide Akadeemia auliige.

Ajalehe Eesti Rada toimetust tänab annetajaid, kelle toetusest on palju abi ajalehe väljaandmisel.

Mall ja Ülo Kompa

Täpsustusi, kommentaare, ettepanekuid, kaastõid, kuulutusi ja teateid ootame aadressile EestiRada@yahoo.de

Tähtaeg: iga paaritu kuu 10. kuupäevaks. Kaastööde pikkus kuni 2 lehekülge.